

Suositus syyttäjän seuraamuskannanotoksi kannabiskasvien sisäkasvatus- tapauksissa

Huumausainerikosten avain- ja erikoissyöttäjien kokous 3.6.2010 ja korjaukset kokouksen jälkeisten kommenttien perusteella per 10.6.2010

TARVE SUOSITUKSELLE

- kasvatustapaukset ovat yleistyneet ja takavarikot ovat lisääntyneet viime vuosina
- rangaistuskäytäntö on epäyhtenäinen jopa samassa tuomioistuimessa
- rangaistustasossa ei ole huomioitu sitä, että
 - *kasvit ovat jalostettuja (siementen hankinta kansainvälisestä internetmyynnistä)
 - *kasvatustavat ovat kehittyneet (internetissä saatavissa täydelliset kasvatusohjeet)
 - *marihuanan laatu on selkeästi parantunut aikaisempaan verrattuna ja sen THC -pitoisuus on usein korkeampi kuin hasiksen
 - *katukaupassa marihuanan hinta on ohittanut hasiksen hinnan

TUOTTOARVIOSTA

- rangaistussuositus perustuu taulukon osalta kasvien lukumäärään ja tuottoarvioon
- tuottoarviolla tarkoitetaan sitä marihuanamäärää, joka keskimääräisesti saadaan yhdestä kasvasta kuivaamalla sen kukinnot ja kukintoa ympäröivät lehdet eli ne osat kasvista, joissa on eniten tetrahydrokannabinolia (THC)
- kukintojen THC -pitoisuus on 10 - 12 %, lehtien 1 - 2 % siten, että ylälehtien pitoisuus on alalehtiä korkeampi, varsien 0,1 - 1,3 % ja juurien alle 0,03 %
- kansainvälisen kirjallisuuden ja tutkimusten mukaan yksi hampukasvi tuottaa sisäkasvatuksessa edellä mainituin tavoin määriteltyä marihuanaa keskimäärin 25 g. Tähän samaan tuottoarvioon on päädytty keskusrikospoliisin RTL:n tutkimuksissa.
- tuottoarvioon turvaudutaan silloin, kun muuta selvitystä marihuana-saannosta tai tavoiteltavasta marihuanamäärästä ei ole saatavilla. Niissä tilanteissa, joissa esimerkiksi vastaaja kertoo tuoton/tuottoarvion suuremmaksi (esim. 100g/kasvi), se voidaan ottaa arvioinnin lähtökohdaksi.
- KKO:n ratkaisussa 2004:6 tarkoitettujen tilanteiden jälkeen on rikoslakia muutettu siten, että hampun viljelyn yritys on säädetty rangaistavaksi. Tähänkin nähden on johdonmukaista kytkeä rangaistusseuraamus siihen, mikä olisi odotettavissa oleva ja tavoiteltu sato eli yrityksen kohde.
- se ajankohta, jolloin poliisi löytää ja takavarikoi viljelmän, määräytyy sattumanvaraisesti eikä rikoksentehtyjä itse pysty siihen vaikuttamaan. Tämän vuoksi seuraamusta arvioitaessa ei kasvien takavarikointihetken koko ja silloin saatavissa olevan marihuanan määrä saa olla ratkaisevin seikka oikeaa seuraamusta arvioitaessa. Tuottoarvio johtaa eri tekojen moitittavuuden arvioinnissa yhdenvertaisempaan lopputulokseen.

Tuottoarvioon perustuva tuomio:

Kouvolan hovioikeus 12.3.2009, tuomio nro 335 dnro R 09/132 (KKO 14.8.2009 - ei valituslupaa). Tapauksessa on kysymyksessä nykyään tavanomainen tilanne, jossa viljelijän välineistö (esim. foliolla vuorattu kasvatustila, istutusastiat, kasvatustulpat, ajastimet, vesipumput tai vesiviljelyjärjestelmä, lannoitteet, hiilidioksidipullot, ilmakuivaimet jne) osoittaa, että viljelijä pyrkii suunnitelmallisesti ja asiantuntevasti kasvatustilanteen, valaistusolojen ja kosteusolojen optimointiin. Tavoitteena on edistää kannabiskasvien kasvua ja lisätä niistä saatavan marihuanan määrää sekä nostaa kasvin THC -pitoisuutta. Näissä tapauksissa kasvatuksessa olevien kasvien lukumäärällä on ratkaiseva merkitys seuraamuksen harkinnassa.

Viljelmästä, jossa oli takavarikkohetkellä seitsemän noin 50 cm:n korkuista kasvia (riivitty ja kuivattu, valmis marihuanaasaanto 33 g/kasvi), kuusi noin 30 cm:n korkuista kasvia (riivitty ja kuivattu, valmis marihuanaasaanto yhteensä 25,9 g) ja 52 pistokasta (riivitty ja kuivattu, valmis marihuanaasaanto yhteensä 33,9 g), odotettavissa oleva huumausainemäärä perustui arvioon ja oli vähintään noin 3 kg 250 g valmista marihuanaa eli 50 grammaa jokaisesta kasvasta. Rikoksen kohteena oli siten suuri määrä huumausainetta ja määrä huomioon ottaen viljelijällä myös sen levittämistarkoitus, minkä vuoksi hänet tuomittiin törkeästä huumausainerikoksesta 1 vuoden 2 kuukauden ehdolliseen vankeusrangaistukseen.

RIKOSTEN TUTKINTA

- tuottoarvioon nojautuminen merkitsee käytännössä sitä, että takavarikoitujen kasvien riipimisestä, kuivattamisesta ja kuiva-aineen (valmis marihuana) punnitsemisesta luovutaan rikosta selvitetäessä
- laboratoriotutkimusten osalta on riittävää, että kasvuston on todettu sisältävän THC:a poliisin kasvustosta ottamasta osanäytteestä ja että tästä tuloksesta on käytettävissä asiantuntijalausunto. Lausunnossa tulee olla liitteenä sekä ulkomailla että kotimaassa tutkittua tuottoarvotietoa. Pieniä taimia sisältävien viljelmien osalta THC:a ei tutkita kuin siinä tapauksessa, että viljelijä kiistää taimien olevan huumehamppua.
- THC -pitoisuuksia mitataan laboratoriossa vain erityistapauksissa (esim. suuret ammattimaiset viljelmät tai viljelijältä löytnyt yli 150 gramman suuruinen erä valmista marihuanaa).
- kannabiksen sisäkasvattajan teon moitittavuuden astetta selvitetään esitutkinnassa seuraavilla tavoilla

- 1) valokuvat viljelmästä (erillinen tila, vesiviljely, lannoitus, valaistus, tuuletus jne.)
- 2) valokuvat kasveista (rehevyys, kukinnot)
- 3) kasvien lukumäärä ja koko (tuottoarvio)
- 4) kasvusto sisältää THC:a - laboratoriolausunto

SUOSITUKSET

Oheiseen taulukkoon ja siitä näkyvään tuottoarvioon turvaudutaan seuraamuskannanottoa harmitessa silloin, kun muuta selvitystä marihuana-saannosta tai tavoiteltavasta marihuanamäärästä ei ole saatavilla. Jos esitutkinnassa on selvitetty käsillä olevaan tapaukseen liittyvä konkreettinen muu määrä (pienempi tai suurempi), voidaan se ottaa seuraamuskannanoton perusteeksi Helsingin hovioikeuspiirin laatuhankeeseen vuoden 2006 hasis -taulukkoa vakiintuneella tavalla soveltaen.

Tässä esitetyt suositukset eivät sovellu myöskään tilanteisiin, joissa rikoksesta epäillyllä on hallussaan hasista tai toisen henkilön kasvattamaa marihuanaa (kukkaa). Tällöin huumeaineen määrään ja tekotapaan perustuva rangaistussuositus löytyy Helsingin hovioikeuspiirin laatuhankeeseen vuoden 2006 hasis -taulukosta, jossa hasis ja kukka rinnastetaan toisiinsa.

Kasvien lukumäärä	seuraamuskannanotto	tuottoarvio
1 - 4	20 - 40 ps	25g - 100g
5 - 6	50 ps - 70 ps	125g - 150g
7 - 10	80 ps - 30 pv	175g - 250g
11 - 15	30 pv - 60 pv	275g - 375g
16 - 20	60 pv - 3 kk	400g - 500g
21 - 30	3 kk - 6 kk	525g - 750g

31 - 40	6 kk - 9 kk	775g - 1000g
41 - 50	9 kk - 1 v	1025g - 1250g
51 - 80	1 v - 1 v 3 kk	1275g - 2000g
81 - 120	1 v 3 kk - 1 v 6 kk	2025g - 3000g
121 - 400	1 v 6 kk - 3 v	3025g - 10 kg
400 - 2000	3 v - 5 v	10 kg - 50 kg
2000 - 4000	5 v - 7 v	50 kg - 100 kg
yli 4000	yli 7 v	100 kg -

POIKKEUSTILANTEET

1) kannabiksen kasvattamiseen liittyvät olosuhteet ovat poikkeuksellisen vaatimattomat

Vaatimattomia kasvatusolosuhteita koskeva tuomio:

KKO:2004:6 : sisäkannabisviljelmä löytyi pienenä taimistona (12 kpl enimmillään noin 10 cm:n korkuisia taimia) ja viljelijän välineistö oli vaatimaton (esim. vaatekomero, loisteputkivalaisin ja pöytätuuletin). Kasvit ja viljelyolosuhteet osoittivat, että "kasveista ei ole voitu saada eikä voida arvioida, että niistä olisi myöhemminkään saatavissa kuin vähäinen määrä huumausainetta. Huumausaineen vähäisyyden vuoksi sanottavaa vaaraa sen leviämisestä muiden kuin vastaajan käyttöön ei ole ollut." Vastaajalle tuomittiin 40 ps.

- tällaisissa tapauksissa sakkorangaistus on pääsääntöisesti riittävä seuraamus.

2) kannabiksen kasvattamiseen liittyvät olosuhteet ovat poikkeuksellisen erinomaiset (kasvien suuri määrä, suuret kasvatustilat, käytetyt laitteistot ym. viittaavat ammattimaisuuteen)

Ammattimaista kannabiksen viljelyä koskeva tuomio:

KKO:1999:89 : ammattimainen, suunnitelmallinen, pitkäkestoinen ja liiketoimenomainen viljely, jossa tavoiteltiin suurta levitykseen menevän marihuanan määrää ja huomattavaa taloudellista hyötyä. Tässä tapauksissa yhden kasvin tuotto oli noin 130 grammaa valmista marihuanaa ja viljelijän kasvattamista kasveista saatavan huumausaineen laskennallinen määrä oli yhteensä 19 kg 233 g. Marihuana vastasi THC -pitoisuudeltaan pääosin hasista. Tämän vuoksi rangaistuksen lähtökohdaksi voitiin ottaa hasiksen osalta yleisesti noudatettu, määrään perustuva rangaistuskäytäntö.

- tällaisissa tapauksissa suositellaan seuraamukseksi hasista koskevan vakiintuneen rangaistuskäytännön mukaista seuraamusta